

Velfærdsministeriet

Dato: 30 JAN. 2008
Kontor: KMJUR
J.nr.: 2007-2000-22
Sagsbeh.: lbh
Fil-navn: styreformer/lovforslag/spsm/spsm 2

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 (L 19), som Kommunaludvalget har stillet til velfærdsministeren den 18. december 2007

Spørgsmål 2:

"Ministeren bedes redegøre for fordele og ulemper ved at indføre en bestemmelse om, at beslutning om at indføre Skanderborgmodellen skal træffes med et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen."

Svar:

Indledningsvis bemærkes, at der ikke efter den kommunale styrelseslov gælder noget krav om, at kommunalbestyrelsens valg af andre styreformer end det almindelige udvalgsstyre skal ske med kvalificeret flertal. I det hele taget findes der ikke i loven regler, hvorefter beslutninger skal træffes med kvalificeret flertal.

Normalt anføres hensynet til beskyttelsen af mindretal som en væsentlig fordel ved – og dermed et væsentligt argument for – et krav om kvalificeret flertal for, at en beslutning kan træffes. Samtidig anføres, at der med et sådant krav sikres en bred opbakning til den omhandlede beslutning. Heroverfor står som en ulempe ved et krav om kvalificeret flertal, at det vil være vanskeligere at træffe den omhandlede beslutning, og dermed at opnå den ønskede ændring.

Den kommunale styrelseslov hviler på den forudsætning, at alle kommunale styreformer skal sikre den fornødne mindretalsindflydelse og den fornødne klare klarhed i opgave- og kompetenceafgrænsningen. Dette gælder både de lovfæstede styreformer og de styreformer, som velfærdsministeren kan tillade ved dispensation, og hvor det således er ministeren som påser disse forhold. For så vidt angår de eksisterende lovbestemte styreformer har loven taget stilling til, at den fornødne beskyttelse af kommunalbestyrelsens mindretal er sikret.

Den fornødne mindretalsbeskyttelse foreligger efter min opfattelse også for så vidt angår Skanderborgmodellen, der indebærer, at udvalgene ikke længere varetager den umiddelbare forvaltning af (alle) kommunens anliggender, men at denne varetages af kommunalbestyrelsen. Beslutninger, der i en udvalgsstyret kommune som udgangspunkt skal træffes af et stående udvalg, skal således i en kommune styret efter Skanderborgmodellen som udgangspunkt træffes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen har dog mulighed for at overlade beslutninger til udvalgene. Beslutninger kan også – i samme omfang som i en udvalgsstyret kommune – overlades til

forvaltningen. Reglerne i den kommunale styrelseslov, hvorefter medlemmer af de stående udvalg udpeges ved forholdstalsvalg for hvert udvalg for sig, sikrer, at de enkelte valggruppers indflydelse i de kommunale udvalg afspejler deres indflydelse i kommunalbestyrelsen. Den politiske balance og dermed mindretallenes indflydelse i kraft af deres valgte mandater er således ikke anderledes i en kommune styret efter den sædvanlige udvalgsstyremodel end i en kommune styret efter Skanderborgmodellen.

Skanderborgmodellen vil kunne medføre, at flere detailbeslutninger træffes af forvaltningen frem for af politikerne. Dette er dog ikke nogen direkte følge af valget af styreformen og afhænger af, hvordan kommunalbestyrelsen nærmere udmønter den. Typisk vil flere detailbeslutninger blive lagt i forvaltningen, når styreformen kædes sammen med kontraktstyring af kommunens institutioner, som på den ene side synliggør kommunalbestyrelsens politiske ansvar for serviceniveauet, og på den anden side placerer driftsansvaret hos den enkelte institution. Det forhold, at kommunalpolitikere i mindre omfang træffer detailbeslutninger om driften af kommunen og dens institutioner, gælder imidlertid såvel for mindretal som for flertal i kommunalbestyrelsen og er således ikke i sig selv et forhold, der af hensyn til kommunalbestyrelsens mindretal kunne tale for krav om kvalificeret flertal for at indføre styreformen. Hertil kommer, at ethvert medlem af kommunalbestyrelsen gennem sin initiativret efter § 11, stk. 1, i den kommunale styrelseslov kan indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for kommunalbestyrelsen og dermed bringe en sag, som ellers ifølge kommunalbestyrelsens generelle praksis skulle afgøres i forvaltningen, op i kommunalbestyrelsen.

I den forbindelse tilføjes, at indførelse af den i den kommunale styrelseslovs § 65 a lovfæstede styreform "udvalgsløst styre", hvorefter der ikke oprettes økonomiudvalg eller stående udvalg, med større sikkerhed end den foreslåede Skanderborgmodel vil føre til, at flere detailbeslutninger træffes af forvaltningen og ikke af politikere. Heller ikke indførelsen af denne styreform kræver som anført kvalificeret flertal.

Det er således min opfattelse, at hensynet til at beskytte mindretal i kommunalbestyrelsen ikke kan begrunde et krav om, at Skanderborgmodellen alene kan indføres af et kvalificeret flertal i kommunalbestyrelsen.

Heller ikke det forhold, at et sådant krav vil sikre den omhandlede styreform en bred opbakning i kommunalbestyrelsen, kan efter min opfattelse begrunde et krav om kvalificeret flertal, idet kravet samtidig vil gøre det vanskeligere end ellers at indføre styreformen og dermed tænkeligt, at færre kommunalbestyrelser end ellers vil få mulighed for at anvende den. Hertil kommer, at et sådant krav vil bryde med den kommunale styrelseslovs princip om, at ændringer af kommunens styreform kan vedtages med almindeligt flertal.